Jocs de falda i moixaines per als menuts

L'ésser humà es nodreix de l'escolta. La música i la pròpia veu alimenten físicament i psíquicament la persona. El so és un dels aliments més importants per al cervell, juntament amb la glucosa, l'oxigen i la llum.

L'oïda, a més, controla l'equilibri, el to muscular i els gestos. El cant és un aliment per al sistema nerviós. El so que nosaltres produïm és tan o més important que el que prové de fora. El benefici d'aquest estímul sonor és més gran si en som conscients.

L'oïda és el primer sentit que es desenvolupa en l'ésser humà. En el fetus, l'oïda és el primer òrgan que apareix. En el quart mes i mig de gestació, l'òrgan ja està completament format i el laberint auditiu (situat a l'oïda interna) ja assoleix el volum que tindrà d'adult.

Els jocs de falda, per tant, ajuden a crear i enfortir els vincles afectius. No són partitures que s'han d'aprendre, sinó relacions que s'han de construir. Els jocs de falda i les moixaines són ideals per passar una estona a prop dels infants i dedicar-los tota l'atenció que es mereixen.

Edats recomanades: de 0 a 4 anys.

Material que necessitem: la pròpia veu i cançons, moixaines i jocs de falda (en aquest enllaç trobareu totes les que us proposem).

Com es desenvolupa?

Les cançons, moixaines i jocs de falda es poden considerar les primeres manifestacions lúdiques que podem compartir amb els infants. Constitueixen un punt de partida privilegiat en l'educació infantil, ja que permeten als infants iniciar el descobriment del propi cos, del llenguatge oral, de la dansa, del ritme, del moviment i de la música, i aprendre a sentir, a percebre i, a poc a poc, a expressar-se.

1. ***Peu polidor***

   L'adult va cantant i, alhora, va acaronant la part del cos de l'infant que esmenta la cançó.

   Peu polidor de la Margarideta,
   peu polidor de la Margaridó.
   Panxa forteta de la Margarideta,
   panxa forteta de la Margaridó.
   Mans grassonetes de la Margarideta,
   mans grassonetes de la Margaridó.
   Cara bonica de la Margarideta,
   cara bonica de la Margaridó.
   Cama llargueta de la Margarideta,
   cama llargueta de la Margaridó.
   Genoll rodó de la Margarideta,
   genoll rodó de la Margaridó.

Quan els infants són més grans, es pot jugar en grup i afegir a cada estrofa aquest fragment:

Toquem el peu de la Margarideta,
toquem el peu de la Margaridó.
Toquem la panxa... (*les mans*, *la cara*, etc.).

Mentre l'adult va cantant, els infants van tocant els seus companys de joc.

2. *La bicicleta, clinc, clinc*

La bicicleta, clinc, clinc,
La bicicleta, clinc, clinc,
Oh, que bé que s'hi va!

La bicicleta, clinc, clinc,
La bicicleta, clinc, clinc,
tot el món podràs voltar!

3. *Espolsem el matalàs, espolsem-lo, espolsem-lo*

Espolsem el matalàs, espolsem-lo, espolsem-lo.
Espolsem el matalàs, espolsem aquest culàs.

4. *Arri, arri, tatanet*

L'infant s'asseu a la falda, de cara a l'adult, que li agafa les manetes i, seguint el ritme o la pulsació de la cançó, el fa botar. Quan diu el nom de l'infant, el tira una mica enrere, suaument, però sobretot fa més amples i contundents els gestos amb les mans.

És bo repetir aquest joc tantes vegades com l'infant vulgui, canviant sempre el nom de la persona del final i fent-hi sortir les persones o coses del seu entorn.

Arri, arri, tatanet,
que anirem a Sant Benet,
comprarem un panellet (o *tortellet*, o *formatget*, segons el lloc)
per dinar, per sopar,
per al / per a la ..... (nom de l'infant)
no n'hi haurà!

Petita variant: l'infant s'asseu a la falda, de cara a l'adult, que li agafa les manetes i el fa botar mentre va recitant de forma semitonada el text anterior, però accelerant el moviment segons el que diu la lletra. Torsionant el cos a dreta i esquerra (0-1)

4. *Tres cavallers*

Tres cavallers
surten de França,
van caminant
balancejant-se.

Uns van al pas,
uns van al trot,
els altres, al galop.

5. ***Ralet, ralet, ralet***

   Ralet, ralet, ralet,
   para dineret / pica dineret / paga dineret.

6. ***Quan vagis a la carnisseria***

   Quan vagis a la carnisseria
   no compris carn d'aquí,
   ni d'aquí, ni d'aquí,
   sinó d'aquí, que n'hi ha un bon bocí!

7. ***Un cigró petit***

   Un cigró petit
   s'ha amagat a sota el llit,
   de color de xocolata,
   un, dos, tres i quatre.

8. ***Escarabat Bum-Bum***

   L'infant amaga el cap a la falda de l'adult, que mentre canta la cançó li va picant l'esquena tot seguint la pulsació. Al final, l'últim cop el dona un altre jugador i l'adult que té l'infant a la falda recita l'última frase, que diu «Escarabat, qui t'ha picat?», i l'infant ha d'endevinar-ho. Si ho endevina, qui l'ha picat és qui ha de parar; si no, continua parant el mateix.

   Escarabat Bum-Bum,
   posa-hi oli, posa-hi oli,
   escarabat Bum-Bum,
   posa oli en el llum.

   Si en el llum no n'hi ha,
   a l'escalfeta, a l'escalfeta,
   si en el llum no n'hi ha,
   a l'escalfeta n'hi haurà.

   Escarabat, qui t'ha picat?

9. ***Pim, pam, conillam***

   L'infant té el cap amagat a la falda de l'adult, que li va picant l'esquena seguint la pulsació de la cançó que està cantant.

   Al final, l'adult prem l'esquena de l'infant amb un dit, dos o molts, fent una figura determinada, i l'infant ha d'endevinar quina figura és. Si s'equivoca, l'adult li canta el tros següent, tot marcant la pulsació amb els dits posats segons la figura que es diu, i torna a començar el joc canviant la figura dels dits per la mà plana, recomençant el procés. S'acaba quan l'infant endevina tres figures seguides.

   Antigament es feia com a joc d'atzar, ja que les figures es feien a l'aire i s'esperava que l'infant les endevinés.

Figures:

Punxonet: un dit de punta
Tisoreta: dos dits de punta en forma d'ics
Rasclet: quatre dits de punta
Ganivet: una mà posada de cantó
Teuladeta: les dues mans posades de cantó i unides pel mig
Ull de bou: el dit índex i el polze tocant-se les puntes fent com un ull

Pim, pam, conillam,
de la terra de l'aram,
la cistella ballestera,
quantes banyes hi ha al darrere?

Punxonet (o *tisoreta*, etc.).
Punxonet (o *tisoreta*, etc.) *haguessis dit*
de penes hauries sortit.
Pim, pam, conillam...

10. ***La gallina ponicana***

La gallina ponicana
pon deu ous cada setmana:
pon, i un; pon, i dos;
pon, i tres; pon, i quatre;
pon, i cinc; pon, i sis;
pon, i set; pon, i vuit;
pon, i nou; pon, i deu.
La gallina de la seu
diu que amaguis aquest peu.

11. ***Son, soneta, vine aquí***

Son, soneta, vine aquí,
a la vora del coixí / que tinc son i vull dormir.
Quan la soneta vindrà,
el/la (nom de l'infant) *s'adormirà.*

A tenir en compte: el ritme cardíac té tendència a adaptar-se a la música que s'escolta. En aquest sentit, la música de Mozart, per exemple, s'assembla molt al ritme del cor humà, i el cant gregorià calma la respiració.

Quines habilitats es treballen? Autoestima i control intern; maneig dels sentiments i les emocions; maneig de la tensió i l'estrès; comunicació interpersonal; empatia.

Font: BADIA, Marta; VIDA, Àngels. *Tat! Recull de moixaines, jocs i cançons per a infants*. Arola Editors. [Inclou CD].

Autoria: M. Helena Tolosa i Dipsalut